

ESS 19.8.2015

TEATTERI

Lavalle marssitetaan sankareita

Kaupunginteatterin ensimmäisessä ensi-illassa sankaruuden käsite joutuu koetukselle. Sankari-näytelmässä näyttelee Anna Vihanto. Kulttuuri B17

ESS 19.8.2015

Ollaanko sankareita kaikki?

Teatteri: Lahden kaupunginteatterin kauden aloittaa Avolava-hankkeen hedelmä.

LAHTI
Laura Hallamaa

Ohjaaja Saana Lavasteen mielestä taiteen tehtävä on kertoa vastatarinoita. Näillä hän tarkoittaa sellaisia tarinoita, joissa näkökulmaa laajennetaan niin, ettei syntyisi vain yhtä totuutta.

Syyskuun alussa ensi-iltansa saava *Sankari*-näytelmä on yksi esimerkki tällaisesta vastatarinasta.

Näytelmässä Johannes (Jari-Pekka Rautiainen) on lähdössä armeijaan. Viimeistä vapaata iltaa juhlistetaan pussikaljalla.

Toisessa aikatasossa näytelmässä kulkee Yrjö Kallisen tarina. Hän oli Suomen historian kuuluisin pasifisti. Kallinen toimi sotien jälkeen puolustusministerinä. Tarina alkaa vuodesta 1917 ja jatkuu 1940-luvulle saakka.

– Kyseessä on Yrjö Kallisen ja nykynuorten välinen dialogi, Lavaste kertoo.

Tämä vuoropuhelu pohjautuu Suomen historian ja Kallisen tarinan lisäksi lahtelaisten nuorten haastatteluihin.

Teatteri-ilmaisun ohjaaja Kati Sirén kysyi nuorilta miehiltä muun muassa armeijaan, väkivaltaan ja miehenä olemiseen liittyviä kysymyksiä. Käsikirjoittaja Jonni Pantzar käytti 6–7-tuntista haastattelunauhaa näytelmätehtävien lähteenä.

– Haastatteluista tuli näytelmän asenne, käsikirjoittaja kertoo.

Pantzar ja Sirén ovat aiemmin hyödyntäneet samanlaista haastattelumetodia Kansallisteatterin tehdyssä *Täällä Pohjantähden alla 2011* -näytelmässä, jota varten haastateltiin hämäläisiä maanviljelijöitä.

Täysin dokumentaariseksi *Sankari*-näytelmää ei kuitenkaan voi luonnehtia.

Näytelmä on yksi Lahden kaupunginteatterin Avolava-hankkeen taidonnäyte. Hankkeen selkärangana on yhteisöteatteri, eli teatteri, joka jalkautuu

Jari-Pekka Rautiainen ja Alekski Lavaste esittävät *Sankarissa* nuoria miehiä, joilla ei oikeastaan ole mitään käsitystä armeijasta. *Sankarissa* näyttelevät myös Saana Hyvärinen ja Anna Vihanto.

tavallisten ihmisten pariin.

Sankari-näytelmässä tämä näkyi muun muassa rap-työpa-jassa, jota veti lahtelainen rap-artisti JayWho, eli Janne Jokela. Työpaajassa seitsemän lahtelaista nuorta teki näytelmää varten oman kappaleen. Lavastuksessa käytetty graffiti on lahtelaisen Samuel Ikosen käsialaa.

Näytelmän kohderyhmä on myös selvä.

– Tämä näytelmä tehdään nuorille. Heille armeija ei ole teoreettinen kysymys, vaan konkreettinen, Lavaste sanoo.

Toisaalta *Sankaria* voisi tituleerata myös monen sukupol-

ven näytelmäksi. Tämä siksi, että Kallisen tarina tuo Suomen historian uuden kulman.

Sankari-näytelmän syntytarina alkoi näyttelijä Alekski Lavasteen siviilipalveluksesta. Silloin hän asui Kajaaniassa.

– Sain pienessä kaupungissa siitä paljon ryöpytystä niskaani, Alekski Lavaste sanoo.

Haastatteluista tuli näytelmän asenne.

Jonni Pantzar

Häneltä tuli myös aloite Yrjö Kallisen tarinan tuomisesta näyttämölle.

Kallinen puhui rauhanaatteen puolesta, joutui vuoden 1918 sodassa vankilaan ja sai kuolemantuomionkin useamman otteeseen. Kieltämättä tarina luo kuvaa hieman toisenlaisesta sankarista.

– Palveliko Yrjö Kallinen isänmaata? Oliko Kallinen sankari? Nämä ovat mielenkiintoisia kysymyksiä, ohjaaja Saana Lavaste sanoo.

Sankari ensi-illassa Lahden kaupunginteatterin Eero-näyttämöllä 2.9.

OHJELMISTO

Teatterissa sankareiden syksy

■ Teatterinjohtaja Ilkka Laason mukaan kaupunginteatterin syksyn ensi-iltojen yhteinen teema on sankaruus.

■ Ensimmäinen ensi-ilta, *Sankari*, rohkaisee omaan ajatteluun ja kehottaa oman elämänsä sankariksi.

■ Suomalaista, suorastaan myyttistä kestävyytteen ja jaksamisen

keskittävää sankaruutta pui Myrskylugdon Malja, joka saa ensi-iltansa 5.9.

■ Arjen sankaruuteen pureutuu Rakkautesta minuun, joka tulee ensi-iltaan 24.9.

■ Sankareita selkaillee myös 26.9. ensi-iltansa saavassa Kolme muskettisoturia -näytelmässä.

JANNE RIIKONEN